

Αθήνα, 1 Νοεμβρίου 2016

Αριθμ. Πρωτ.: ..../2016

Πληροφορίες: Γιάννης Μόσχος

Τηλ.: ...

Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας
Κλάδος Ασφάλειας
Δνση Διαβατηρίων
Χίου 8
161 21 Καισαριανή

Θέμα: Υποχρέωση καταβολής πρόσθετου παραβόλου σε περίπτωση επανέκδοσης διαβατηρίου λόγω λανθασμένων στοιχείων.

Στον Συνήγορο του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003, έχει υποβάλει αναφορά και ζητεί την παρέμβαση της Αρχής μας, ο κύριος ....., διότι του ζητήθηκε από την υπηρεσία σας η καταβολή πρόσθετου παραβόλου, προκειμένου να επανεκδοθεί το διαβατήριό του στο οποίο είχαν αναγραφεί εσφαλμένα προσωπικά του στοιχεία.

Ειδικότερα, όπως δηλώνει στην αναφορά του ο κ. ...., στις 15.9.2016 κατέθεσε αίτηση για έκδοση διαβατηρίου στο Τμήμα Διαβατηρίων ....., διαδικασία που ολοκληρώθηκε κανονικά. Αργότερα την ίδια ημέρα, ο κ. ... δέχθηκε τηλεφώνημα από το τμήμα διαβατηρίων ... με το οποίο του ζητήθηκε να προσέλθει στο τμήμα διαβατηρίων για να τακτοποιηθεί ένα πρόβλημα που εντοπίστηκε κατά την καταχώριση των στοιχείων του. Το πρόβλημα ήταν ότι ενώ στο δελτίο ταυτότητας του κ. ... στο επώνυμό του υπάρχουν διαλυτικά, στα καταχωρισμένα στοιχεία του δεν υπήρχαν. Την επόμενη ημέρα 16.9.2016 ο κ. ... προσήλθε στο γραφείο διαβατηρίων και υπέγραψε τη νέα αίτηση που του δόθηκε για τη διόρθωση των στοιχείων του.

Κατά την παραλαβή του διαβατηρίου του, όμως, ο κ. .... διαπίστωσε ότι στην ημερομηνία γέννησής του, ο μήνας ήταν εσφαλμένος, παρότι, όπως ο ίδιος βεβαιώνει, στην αρχική αίτησή του είχε αναγραφεί ορθά. Είναι προφανές ότι το σφάλμα δεν πρόσεξε κανείς εμπλεκόμενος στη διαδικασία έκδοσης του διαβατηρίου, ο δε κ. ... μόλις το εντόπισε κατά την παραλαβή του διαβατηρίου του αρνήθηκε να το παραλάβει και ζήτησε την έκδοση νέου διαβατηρίου με τα ορθά στοιχεία. Όπως δηλώνει όμως, η υπηρεσία σας αρνήθηκε κάθε ευθύνη για το σφάλμα και ζήτησε από τον κ. ... την καταβολή πρόσθετου παραβόλου 58 ευρώ για την επανέκδοση του διαβατηρίου. Επειδή ο κ. .... επείγονταν να ταξιδέψει προσκόμισε το παράβολο και το νέο διαβατήριό με τα ορθά στοιχεία του χορηγήθηκε. Ωστόσο, επιμένει ότι αδίκως κατέβαλε το πρόσθετο χρηματικό ποσό και ζητεί την επιστροφή του.

Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι η απαίτηση της Διεύθυνσης διαβατηρίων να καταβληθεί πρόσθετο παράβολο για την επανέκδοση του διαβατηρίου, εδράζεται στην άποψη ότι κ. ... διά της υπογραφής του στην (δεύτερη) αίτησή του επικύρωσε την ορθότητα των αναγραφόμενων στοιχείων και επομένως η υπηρεσία δεν φέρει ευθύνη και ο κ. .... πρέπει να επιβαρυνθεί με το πρόσθετο κόστος έκδοσης.

Ωστόσο, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί επίσης ότι ο κ. .... ορθά ζητεί την επιστροφή του παραβόλου του. Διότι η επίρριψη της ευθύνης στον πολίτη για σφάλματα που υπάρχουν στα στοιχεία της αίτησης για έκδοση διαβατηρίου δεν πρέπει να θεωρείται αυτονόητη παρά μόνον στις περιπτώσεις δόλου. Διαφορετικά, ουδόλως αποκλείεται ο απλός πολίτης, υπό την πίεση του χρόνου ή άλλων παραγόντων να μην μπορεί να έχει την ευχέρεια να διακρίνει άμεσα το σφάλμα ανάμεσα στο πλήθος των πληροφοριών που περιέχει η αίτηση για διαβατήριό και να υπογράψει το έντυπο ως σωστό ενώ δεν είναι. Ιδίως δε σε περιπτώσεις

όπως του κ. ... όπου το πλέον εύλογο είναι ο πολίτης να θεωρήσει ότι όλα τα μη αμφισβητούμενα στοιχεία του που υπήρχαν στην αρχική αίτηση ήταν ορθά και να επιστήσει την προσοχή του μόνον στη διόρθωση του σφάλματος που είχε εντοπιστεί και να βεβαιωθεί ότι αυτό διορθώθηκε.

Το κρίσιμο στοιχείο στην υπόθεση είναι ότι αρμόδια για τον ουσιαστικό έλεγχο των στοιχείων των πολιτών είναι η δημόσια υπηρεσία που τα επεξεργάζεται και εν προκειμένω η Διεύθυνση Διαβατηρίων. Για το λόγο αυτό άλλωστε, εκτός από τον υπεύθυνο παραλαβής της αίτησης που οφείλει ο ίδιος, ανεξάρτητα από τον πολίτη, να ελέγχει την ορθότητά της, έχουν προβλεφθεί και νομοθετικά αρμόδια τμήματα ελέγχου. Είναι το 2^ο Τμήμα Ελέγχου και Εγκρίσεων πρωτίστως και το 1^ο Τμήμα Εισαγωγής Δεδομένων και Διεκπεραίωσης ακολούθως, που οφείλουν να ελέγξουν την ορθότητα των στοιχείων που αναγράφονται στην αίτηση και πρόκειται να τυπωθούν στο διαβατήριο. Άλλωστε, γι αυτό υποβάλλεται ως συνημμένο δικαιολογητικό και αντίγραφο της αστυνομικής ταυτότητας ώστε να γίνεται ευχερέστερη διασταύρωση στοιχείων και να εντοπίζονται τα τυχόν λάθη στην αίτηση. Τα εν λόγω τμήματα, εφόσον τα τυχόν σφάλματα έχουν διαφύγει της προσοχής του οργάνου που παραλαμβάνει την αίτηση, οφείλουν να ελέγχουν και να θέτουν εκτός διαδικασίας τις σχετικές αιτήσεις και είτε να τις ακυρώνουν ενημερώνοντας τους πολίτες ώστε να επανέλθουν με νέα αίτησή τους είτε – ορθότερα κατά την άποψη της Αρχής μας – να επικοινωνούν άμεσα με τον πολίτη, ώστε να διευκρινιστεί το πρόβλημα, προκειμένου να συνεχιστεί η διαδικασία έκδοσης του αρχικού διαβατηρίου με ορθά στοιχεία. Και στις δυο περιπτώσεις δεν θα έχει υπάρξει ζημία για το δημόσιο και δεν θα υπάρχει λόγος να ζητηθεί από τον πολίτη να επιβαρυνθεί το επιπλέον κόστος με καταβολή νέου παραβόλου.

Τέλος, εάν παρ' όλα αυτά, το διαβατήριο καταλήξει να εκδοθεί με εσφαλμένα στοιχεία, και δεδομένου ότι η υπηρεσία είχε κατά νόμο προβεί σε έλεγχο της ορθότητας των αναγραφόμενων στοιχείων, δεν μπορεί μια χρηστή διοίκηση να επιρρίπτει την ευθύνη στον πολίτη και να του καταλογίζει το κόστος επανέκδοσης του διαβατηρίου. Το κόστος δεν θα βαρύνει τον πολίτη, εκτός ίσως, όπως αναφέρθηκε, στις περιπτώσεις δόλου – αλλά τότε θα υπάρξουν και πρόσθετα μέτρα εις βάρος του. Το κόστος πρέπει να βαρύνει τη δημόσια υπηρεσία, η οποία θα πρέπει να έχει προβλέψει και την ανάλογη διοικητική διαδικασία (ύπαρξη λχ σταθερού λογαριασμού στον προϋπολογισμό της υπηρεσίας για τέτοιου είδους δαπάνες).

Στην περίπτωση δηλ. του κ. ... τα 1^ο και 2^ο Τμήματα όφειλαν να εντοπίσουν το σφάλμα στην ημερομηνία γέννησής του. Μια απλή τηλεφωνική επικοινωνία με τον πολίτη θα διευκρίνιζε αμέσως το πρόβλημα και το διαβατήριο θα προχωρούσε χωρίς επιβάρυνση χρονική ή οικονομική ούτε για την υπηρεσία ούτε και ιδίως για τον πολίτη.

Καθώς λοιπόν, ο πολίτης δεν μπορεί να επιβαρύνεται με κόστος που ουσιαστικά προξενήθηκε από λάθη και παραλείψεις της Διοίκησης και καθώς, στην εξεταζόμενη περίπτωση, ο κ. ... επιθυμεί να του επιστραφεί η επιπλέον χρηματική δαπάνη των 58 ευρώ που κατέβαλε προκειμένου να παραλάβει νέο διαβατήριο (διότι επείγονταν να ταξιδέψει), παρακαλούμε να εξετάσετε τον τρόπο επιστροφής του παραβόλου αυτού.

Σε διαφορετική περίπτωση παρακαλούμε για τις αιτιολογημένες απόψεις σας.

Με εκτίμηση

Βασίλης Καρύδης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη